

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lönegarantilagen och lagen om lönegaranti för sjömän

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lönegarantilagen och lagen om lönegaranti för sjömän ändras. I propositionen föreslås att det i lagarna tas in nya bestämmelser om de förutsättningar på basis av vilka fordringar som baserar sig på tredskodom och av domstol fastställd förlikning kan betalas enligt lönegarantin. I lönegarantilagen föreslås också bestämmelser om en längre ansökningstid än normalt för fordringar som hänför sig till allvarlig arbetskraftsexploatering.

I propositionen föreslås dessutom ändringar i lönegarantimyndighetens rätt att få och lämna uppgifter. Arbetsgivarens skyldighet att medverka utvidgas så att en juridisk persons skyldighet att lämna uppgifter utsträcks till att gälla också vissa fysiska personer. Dessutom ska skyldigheten att lämna uppgifter effektiviseras genom att lönegarantimyndigheten ges rätt att förelägga den som är skyldig att lämna uppgifter vite.

Propositionen hänför sig till propositionen med förslag till statsbudget för 2023.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2023.

1.

Lag

om ändring av lönegarantilagen

I enlighet med riksdagens beslut

4 a §

Fordran som grundar sig på tredskodom eller förlikning

En fordran som baserar sig på tredskodom eller en förlikning som fastställts av domstol betalas enligt lönegarantin, om lönegarantimyndigheten med stöd av någon annan utredning har kunnat försäkra sig om grunden för fordran och dess belopp.

För att fordringar som baserar sig på förlikning ska kunna betalas enligt lönegarantin förutsätts dessutom att lönegarantimyndigheten får en utredning över vilka av de fordringar som följer av ett anställningsförhållande förlikningen grundar sig på.

5 a §

Allvarlig arbetskraftsexploatering

Till en arbetstagare vars fordringar grundar sig på ett anställningsförhållande där arbetsgivaren för att få ekonomisk nytta har betalat arbetstagaren en mycket låg lön genom att allvarligt utnyttja arbetstagarens svåra situation, en av arbetsgivaren beroende underordnad ställning eller arbetstagarens skyddslösa läge, kan trots 5 § enligt lönegarantin betalas fordringar som har förfallit till betalning inom sex månader innan anställningsförhållandet upphörde. Sådana fordringar ska sökas senast inom tre månader från det att anställningsförhållandet upphörde. Denna paragraf kan tillämpas på arbetstagaren endast en gång.

22 §

Talan mot staten

Om en fordran i fråga om vilken ansökts om betalning enligt lönegarantin och som arbetsgivaren inte har bestridit, med stöd av 4 § har ogillats såsom outredd eller ogrundad ska arbetstagaren för att bevara sin rätt till

betalning enligt lönegarantin vid tingsrätten väcka talan mot staten om fastställande av grunden för och beloppet av fordran.

28 §

Parts skyldighet att medverka och lämna uppgifter

Den som är part i ett lönegarantiärende är skyldig att medverka till utredningen av lönegarantiärendet och lämna lönegarantimyndigheten de uppgifter som behövs för verkställigheten av lagen.

28 a §

Skyldighet att lämna uppgifter på en juridisk persons vägnar

Informationsskyldigheten för en juridisk person som är arbetsgivare gäller också

- 1) den som är medlem i styrelsen eller motsvarande organ eller som är verkställande direktör eller innehar motsvarande ställning,
- 2) den som är personligen ansvarig för den juridiska personens förpliktelser,
- 3) den som har rätt att ensam eller tillsammans med någon annan teckna den juridiska personens firma,
- 4) den som av omständigheterna att döma i praktiken leder den juridiska personens verksamhet eller sköter dess förvaltning eller egendom.

Skyldig att lämna uppgifter är också den som har innehaft en sådan ställning som avses i 1 mom. under en tid av ett år innan uppgifterna begärdes.

Om inga sådana personer som avses i 1 eller 2 mom. finns, är den som senast har innehaft motsvarande ställning skyldig att lämna uppgifter.

28 b §

Vite och handräckning

Lönegarantimyndigheten kan vid vite bestämma att arbetsgivaren eller en person som avses i 28 a § ska lämna ut följande uppgifter eller material på det sätt som föreskrivs i viteslagen (1113/1990):

- 1) kopior av de handlingar som gäller anställningsförhållandet, arbetstidsbokföringen och semesterbokföringen, om de behövs för att utreda ett lönegarantiärende,
- 2) bokföringsböcker, verifikat och annat bokföringsmaterial samt andra handlingar och upptagningar som hänför sig till affärs- eller yrkesverksamheten, om de är nödvändiga för att utreda ett lönegarantiärende, och
- 3) handlingar som gäller sammanslutningars eller stiftelsers förvaltning och avtal, om de är nödvändiga för att utreda ett lönegarantiärende.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller i behövlig utsträckning också en sådan part i fråga om vilken det har uppstått ett behov av att utreda om denne i egenskap av förvärvare enligt 1 kap. 10 § i arbetsavtalslagen har blivit ansvarig för fordringar i fråga om vilka det ansökts om betalning enligt lönegarantin.

En polismyndighet är skyldig att lämna sådan handräckning som behövs för inhämtande av uppgifterna.

28 c §

Rätt att få uppgifter av andra än parter

Närings-, trafik- och miljöcentralen har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten av denna lag av skattemyndigheterna, utsködningsmyndigheterna, arbetarskyddsmyndigheterna, Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensionsanstalterna, arbetslöshetskassorna, arbets- och näringsbyråerna, kommunerna, Migrationsverket och förläggningarna. Centralen har rätt att få uppgifterna också med hjälp av en teknisk anslutning eller annars på elektronisk väg.

Närings-, trafik- och miljöcentralen har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att av den som utövar den huvudsakliga bestämmanderätten på en gemensam bygg- eller varvsarbetsplats eller av någon annan huvudgenomförare samt av räkenskapsbyrån för arbetsgivaren för den som ansöker om betalning enligt lönegarantin få de uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett

lönegarantiärende. Arbetsgivarens räkenskapsbyrå har rätt att av närings-, trafik- och miljöcentralen få en skälig ersättning för kostnaderna för fullgörandet av skyldigheten att lämna uppgifter.

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att inhämta uppgifter som behövs för behandlingen av lönegarantiärenden också av en myndighet eller ett samfund som sköter lönegarantiärenden i en annan medlemsstat i Europeiska unionen.

28 d §

Utlämnande av uppgifter

Närings-, trafik- och miljöcentralerna har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att till en myndighet eller ett samfund som sköter lönegarantiärenden i en annan medlemsstat i Europeiska unionen lämna ut uppgifter som är nödvändiga för behandlingen av lönegarantiärenden som har inletts där.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna kan dessutom oberoende av sekretessbestämmelserna lämna ut nödvändiga uppgifter som hänför sig till lönegarantin

1) till förundersökningsmyndigheter för att förebygga, avslöja eller utreda brott eller föra brott till åtalsprövning,

2) till åklagare för skötsel av uppgifter enligt 9 § i lagen om Åklagarmyndigheten (32/2019),

3) till centralen för utredning av penningtvätt för skötsel av uppgifter enligt 2 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017),

4) till Skatteförvaltningen för skötsel av uppgifter enligt 2 § i lagen om Skatteförvaltningen (503/2010),

5) till arbetarskyddsmyndigheter som avses i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) för lagstadgade tillsynsuppgifter som gäller arbetarskyddet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av lagen om lönegaranti för sjömän

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om lönegaranti för sjömän...

3 a §

Fordran som grundar sig på tredskodom eller förlikning

En fordran som baserar sig på tredskodom eller en förlikning som fastställts av domstol betalas enligt lönegarantin, om lönegarantimyndigheten med stöd av någon annan utredning har kunnat försäkra sig om grunden för fordran och dess belopp.

För att fordringar som baserar sig på förlikning ska kunna betalas enligt lönegarantin förutsätts dessutom att lönegarantimyndigheten får en utredning över vilka av de fordringar som följer av ett anställningsförhållande förlikningen grundar sig på.

20 §
Talan mot staten

Om en fordran i fråga om vilken ansökts om betalning enligt lönegarantin och som arbetsgivaren inte har bestridit, med stöd av 3 § har ogillats såsom outredd eller ogrundad ska arbetstagaren för att bevara sin rätt till betalning enligt lönegarantin vid tingsrätten väcka talan mot staten om fastställande av grunden för och beloppet av fordran.

26 §

Parts skyldighet att medverka och lämna uppgifter

Den som är part i ett lönegarantiärende är skyldig att medverka till utredningen av lönegarantiärendet och lämna lönegarantimyndigheten de uppgifter som behövs för verkställigheten av lagen.

26 a §

Skyldighet att lämna uppgifter på en juridisk persons vägnar

Informationsskyldigheten för en juridisk person som är arbetsgivare gäller också

- 1) den som är medlem i styrelsen eller motsvarande organ eller som är verkställande direktör eller innehar motsvarande ställning,
- 2) den som är personligen ansvarig för den juridiska personens förpliktelser,
- 3) den som har rätt att ensam eller tillsammans med någon annan teckna den juridiska personens firma,
- 4) den som av omständigheterna att döma i praktiken leder den juridiska personens verksamhet eller sköter dess förvaltning eller egendom.

Skyldig att lämna uppgifter är också den som har innehaft en sådan ställning som avses i 1 mom. under en tid av ett år innan uppgifterna begärdes.

Om inga sådana personer som avses i 1 eller 2 mom. finns, är den som senast har innehaft motsvarande ställning skyldig att lämna uppgifter.

26 b §

Vite och handräckning

Lönegarantimyndigheten kan vid vite bestämma att arbetsgivaren eller en person som avses i 26 a § ska lämna ut följande uppgifter eller material på det sätt som föreskrivs i viteslagen (1113/1990):

- 1) kopior av de handlingar som gäller anställningsförhållandet, arbetstidsbokföringen och semesterbokföringen, om de behövs för att utreda ett lönegarantiärende,
- 2) bokföringsböcker, verifikat och annat bokföringsmaterial samt andra handlingar och upptagningar som hänför sig till affärs- eller yrkesverksamheten, om de är nödvändiga för att utreda ett lönegarantiärende, och

3) handlingar som gäller sammanslutningars eller stiftelsers förvaltning och avtal, om de är nödvändiga för att utreda ett lönegarantiärende.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller i behövlig utsträckning också en sådan part i fråga om vilken det har uppstått ett behov av att utreda om denne i egenskap av förvärvare enligt 1 kap. 10 § i lagen om sjöarbetsavtal har blivit ansvarig för fordringar i fråga om vilka det ansökts om betalning enligt lönegarantin.

En polismyndighet är skyldig att lämna sådan handräckning som behövs för inhämtande av uppgifterna.

26 c §

Rätt att få uppgifter av andra än parter

Närings-, trafik- och miljöcentralen har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten av denna lag av skattemyndigheterna, utökningsmyndigheterna, arbetarskyddsmyndigheterna, Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensionsanstalterna, arbetslöshetskassorna, arbets- och näringsbyråerna, Migrationsverket och förläggningarna. Centralen har rätt att få uppgifterna också med hjälp av en teknisk anslutning eller annars på elektronisk väg.

Närings-, trafik- och miljöcentralen har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att av räkenskapsbyrån för arbetsgivaren för den som ansöker om betalning enligt lönegarantin få de uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett lönegarantiärende. Arbetsgivarens räkenskapsbyrå har rätt att av närings-, trafik- och miljöcentralen få en skälig ersättning för kostnaderna för fullgörandet av skyldigheten att lämna uppgifter.

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att inhämta uppgifter som behövs för behandlingen av lönegarantiärenden också av en myndighet eller ett samfund som sköter lönegarantiärenden i en annan medlemsstat i Europeiska unionen.

26 d §

Utlämnande av uppgifter

Närings-, trafik- och miljöcentralerna har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att till en myndighet eller ett samfund som sköter lönegarantiärenden i en annan medlemsstat i Europeiska unionen lämna ut uppgifter som är nödvändiga för behandlingen av lönegarantiärenden som har inletts där.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna kan dessutom oberoende av sekretessbestämmelserna lämna ut nödvändiga uppgifter som hänför sig till lönegarantin

- 1) till förundersökningsmyndigheter för att förebygga, avslöja eller utreda brott eller föra brott till åtalsprövning,
- 2) till åklagare för skötsel av uppgifter enligt 9 § i lagen om Åklagarmyndigheten (32/2019),
- 3) till centralen för utredning av penningtvätt för skötsel av uppgifter enligt 2 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017),

4) till Skatteförvaltningen för skötsel av uppgifter enligt 2 § i lagen om Skatteförvaltningen (503/2010),

5) till arbetarskyddsmyndigheter som avses i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) för lagstadgade tillsynsuppgifter som gäller arbetarskyddet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____